

Teater local, regional, naziunal e transnaziunal

«Grande finale» da la directura partenta Ute Haferburg per la sesiun da teater 2019/2020 al Teater da Cuira

DA MARTIN CABALZAR

■ **Suenter in'activitad ordvart fritgai-
vla da 10 onns banduna la directura Ute
Haferburg l'avust 2020 il Teater da Cui-
ra. Cun il program «Finale» na veglia
ella betg simplamain celebrar cumià,
anzi, terminar cun cuntinuitad. Per
quest intent haja ella envidà diversas
gruppas e vegls enconuschents che
han gia giugà sin la tribuna da Cuira,
dentant era novas gruppas.** Dal remi-
nent èn quai stadas radund 200 gruppas
ch'han giugà en il decurs dals ultims 10
onns. Ed ils inscunter ed ils stgomis
tranter publicum e las acturas ed ils ac-
turs saja stà «local, regional, naziunal e
schizunt transnaziunal». Era quest onn
cumpiglia il program ina gronda varietad
da temas, furmas esteticas, genres e festi-
vals. *Ute Haferburg* vegn a surdar la direc-
ziun dal Teater da Cuira l'avust 2020 a
ses successur, il Grischun e Rumantsch
Roman Weishaupt.

Il Teater da Cuira vegn purtà da la
Fundaziun teater da Cuira sut il timun
dad *Esther Krättli* che vegn sustegnida
d'ina suprastanza ordvart activa. Associa-
da a la Fundaziun Teater da Cuira è era la
rait da promoturs e fautors «Freunde
Theater Chur», per la quala il Teater da
Cuira porscha differentas occurrenzas da
tempa speziala. Tenor *Krättli* èn novs
membres fitg bainvegnids. Ella sa era
bun grà a la citad da Cuira ed al chantun
Grischun che sustegnan finanziemalmain
il Teater da Cuira sco era als numerus
fauturs e sponsurs.

In program vast e variont

Fin la fin da la stad 2020 vegn la direc-
tura partenta Haferburg anc a dar in'ultima
giada gas, preschentond betg main che
80 arranschaments curatads. Tranter
quels trais festivals, in'atgna producziun
e 12 co-producziuns cun quatter premie-
ras grischunas. Vidlonder vegnan ulte-
riurs 40 arranschaments affittad sco per
exempel prelecziuns, concerts da la Filar-
monia da chombra dal Grischun, dal For-
um Classic Cuira, da l'Uniu da concert
Cuira e da l'ensemble ò! sco era plirs ar-
ranchaments d'amateurs en il sectur da
musica, chant, teater e saut.

Festival «Mund a Cuira»

Il program da la sesiun da teater
2019/2020 che cumenza il settember
2019 e cuzza fin l'avust 2020 vegn arrun-
dà da gronds festivals. L'avertura prevedida
per ils 3 d'october furma en il medem
mument il star dal festival «Mund a Cui-
ra» che vegn arranschà tradiziunalmain
en cooperaziun cun il Festival svizzer
«Culturescapes». Il pajais d'accent è
quest onn la Pologna, uschia ch'er il pu-
blicum grischun ha quest onn la cuida da
giudair trais fermas producziuns da tea-
ter da different gener da provegnientscha
polaca. Cuminaivel saja tar tut las trais
producziuns ultra da la tradiziun polaca
per il teater expressiv sviluppa istorica-
main la confruntaziun cun la lingua e sias
pussavladads teatralas. L'inscenaziun
d'avertura «Hymne an die Liebe» da
Marta Górnicka è in teater choric col-
lectiv politic. En «Fantazja», in toc calm e
plain umor suonda *Anna Karasinska* la
forza d'imaginaziun dals acturs e dal pu-
blicum. Cun la revista critica e spirtusa
«Cezary zieht in den Krieg» pren *Cezary
Tomaszewski* sut la marella il vocabulari
patriotic-naziunalistic ed il patrimoni
musical da la Pologna.

La cumedia transnaziunala «Europe –
eine Nationalversammlung» inscena da
la Compagnia Kula arrunda il festival e
scungira ils spiert dal resvegl europeic da
1919 sa fundond sin la festa dals antenats
en Pologna.

Laschar resunar l'aua en Engiadina

Sco entruidament da la sesiun da teater
2019/2020 envida il Teater da Cuira ils 14

e 15 da settember 2019 ad in'excursiun
da tuns e suns a la riva da l'En. Quest ar-
ranchament «A l'ur da l'En – Innland-
Ausland» tranter Lavin en Engiadina
Bassa e Nauders en il Tirol en coopera-
ziun cun il «Festival Neue Musik Rüm-
lingen» e «Klangspuren Schwaz» sco era
cun la Fundaziun Nairs.

Inscunter da teater svizzer a Cuira

Temina vegn il «Finale» alura dals 13 fin
ils 17 da matg 2020 cun in festival naziun-
al. Per l'emprima giada ha quest In-
scunter dal teater svizzer lieu a Cuira: en
il Teater da Cuira, en la Remisa da la Po-
sta ed en il TAK Teater a Liechtenstein
sco er en auters lieus dal Grischun e dal
Liechtenstein. Quest inscunter da teater
ch'ha lieu annualmain en ina da las quat-
ter regiuns linguisticas cumbinà cun la
surdada dal Premi da teater svizzer è ina
manifestaziun da set producziuns da tea-
ter ch'èn vegnidas preselecziunadas d'in-
curatori. Il program accompagnant e
d'intermediaziun davart dumondas ac-
tualas dal teater sa drizza expressivamain
ad in publicum local e regional.

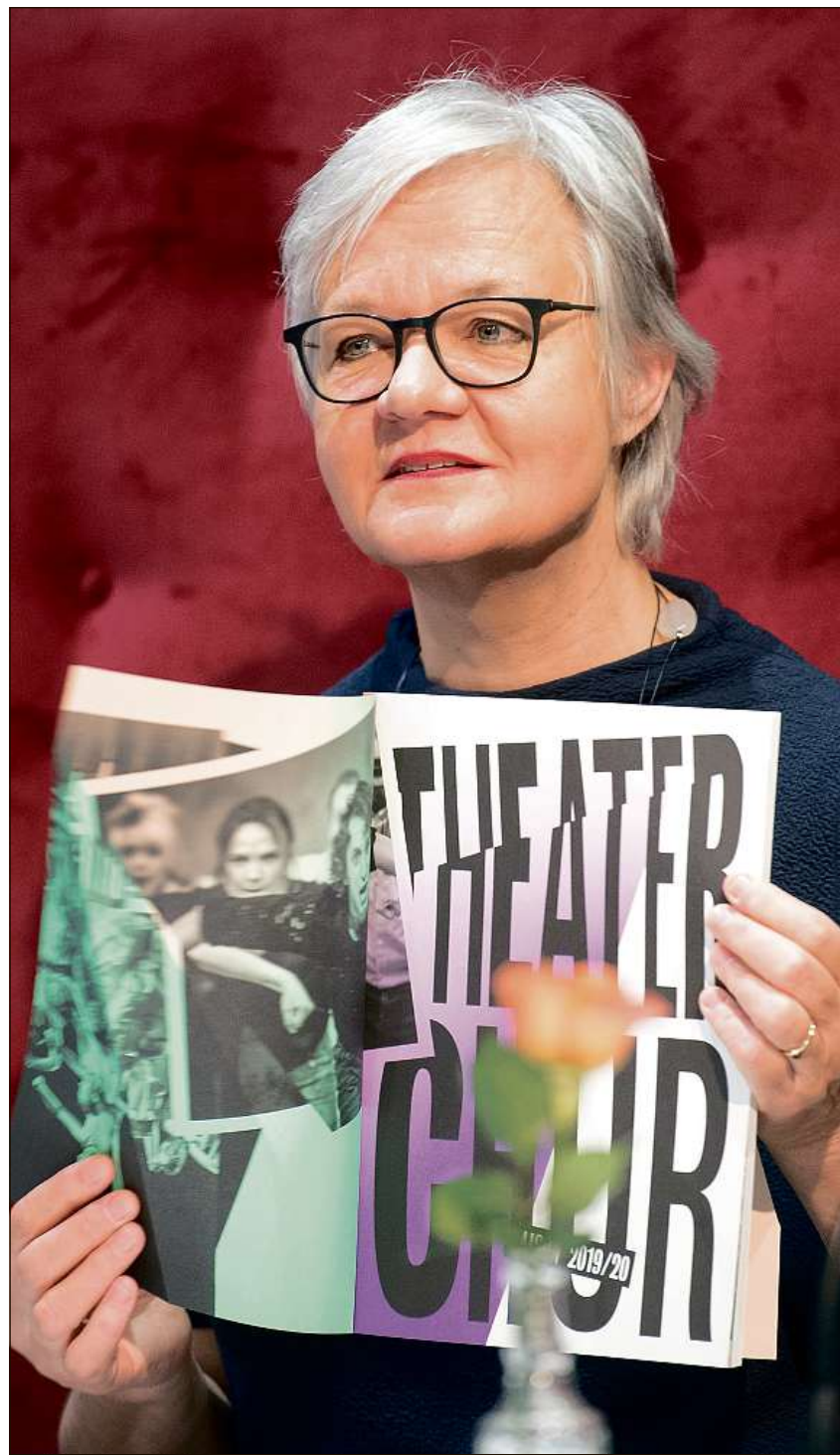
Spectacul da teater d'Arno Camenisch

Suenter il toc «Mörder unter uns», ina
adaptaziun dal classicher filmic «M» dad
Eberhard Köhler figurescha «Der letzte
Schnee» quest onn sin il program. I sa
tracta d'ina producziun dal Teater da
concert da Berna sut la reschia da *Jonas
Knecht*. Il toc sa basa sin il roman dad
Arno Camenisch che porta il medem num.
Camenisch è era l'autur dal libretto.

Lura suonda il classicher «Der Besuch
der alten Dame» inscena dad *Elia Perrig*
ed il toc «Frau im Wald» da la giuvna ed
empermettent autura *Julia Haenni*.
Cun la prelecziun or dal roman «Holzfäl-
len» da *Thomas Bernhard* turna *Claus
Peymann* suenter l'eclat pervi dal Festival
da Brecht puspè a Cuira sco raquintader
ordvart talentà.

Teater concertant

En la sparta «Teater concertant» vegnan
duas da las trais producziuns realisadas
en cooperaziun cun artistas ed artists gri-
schuns. Uschia suna la Musica da la ci-
tad da Cuira tranter auter ensem cun
Ursina Hartmann e *Lorenzo Polin* «Eine
Weihnachtsgeschichte», in giuè auditiv
che dastgass esser in divertiment per
l'entira famiglia. Il classicher da *Charles
Dickens* vegn preschentà sut la reschia da
Peter Jecklin al cumenzament da l'ad-

Per l'ultima giada ha la directura partenta dal Teater da Cuira Ute Haferburg preschentà il program per la sesiun da teater che cumenza il settember 2019 e cuzza fin l'avust 2020.

FOTO O. ITEM

vent. Tar il teater musical «Loneliness
kills Anna» da *Peter Conradin Zumthor*
davart l'isolaziun pervi da la malsogna e
la perdita da la lingua maina *Manfred
Ferrari* reschia. «Hotel der Immigran-
ten» è in teater documentar cun musica
che vegn realisà da la CapriConnection
da l'autura *Anne Jelena Schulte* che sa
basa sin sia istorgia da migraziun en Ar-
gentina.

Saut

Aderentas ed aderents dal saut e dal cir-
cus vegnan probabel ad esser incantads
dal nov project da *Martin Zimmermann*
ch'è gia stà engaschà pliras giadas a Cui-
ra. En «Eins Zwei Drei» surlascha el la tri-
buna a trais artists da moviment bravu-
rus cun ils quals el perscrutescha cun dif-
ferentas figuras da clowns l'anarchia dal
clown. En il rom dal Procent cultural

biennal da la Migros, Festivals da saut
steps vegnan mussadas duas produc-
ziuns: «Nothing left» da *Tabea Martin* è
la terza part d'ina trilogia davart il tema
vargavladad, passageritad e vanitad. En
«Paisages» èn reunidas quatter choreo-
grafias, tranter auter da *Sedi Larbi Cher-
kaoui* ed *Alexander Ekman*, ina perfor-
manza da la Compagnie junior IT Dan-
sa da la Spagna.

Teater da figuras ed objects

Sautà vegn er – en cumbinaziun cun
poppas e teater – em «Blood Kiss», ina
producziun svizra-ollandesa che sa dedi-
tescha a maletgs d'idols e da rollas e sa
drizza cunzunt ad in publicum giuven a
partir da 13 onns.

Cun «Das Orakel von Delphi – Ein
Jahrmarkt der Vernunft» returna l'actura
da marionettas *Suse Wächter* a Cuira,
preschentond cun il magier *Manuel Muerte*
ina spectacul fantastic da magia figurati-
va. Il teater cumbinà cun installaziuns
d'objects «Bock is a Book is a Bock» è la
tschintgavla co-producziun cun il duet
artistic Trickster-p als fastiz dal cudesch
sco object ed instrument d'expressiun.

Teater giuven Cuira

Sin il plan da producziuns dal Teater giu-
ven Cuira figureschan 11 producziuns
naziunales ed internaziunales da la Bel-
gia, Germania, Italia, Svezia e Svizra.
Quellas producziuns per in publicum
giuven tranter quatter e 18 onns èn d'aut
nivel. Cun teater d'objects, giuè da ma-
rionettas, teater da saut e teater scenic
vegn offri ina vasta paletta. La sesiun da
teater 2019/2020 vegn conclusida cun in
pegliasis or da l'Italia. Las cumpagnias da
teater «Giravago&Rondella» e «Domo-
sofista» portan il «Teater mobil» a Cuira
e mussan en lur bus da teatro resp. cumi-
nu teatro lur duas producziuns «Manovi-
va» ed «Antipodi» ch'han gia fatg glischar
numerus egls d'uffants e creschids.

Teater e scola

A las classes da las scolinas e scolas gri-
schunas stattan era quest onn a disposi-
ziun purschidas d'intermediaziun ed ac-
compagnament en connex cun la visita
da producziuns da teater. Per pussibilitar
cunzunt era l'access da scolas a la perife-
ria ed en valladas allontanadas al teater
professional mettan ins a disposiziun
quest onn puspè dus elements mobils da
localitad da scola. Per uffants a partir da
tschintg onns contribuescha *Nicole Lan-
genegger* cun «Dunja oder Wie fühlt sich
Glück an?» ina pitschna istorgia davart
gronds sentiments. Per uffants pli vegls
che nov onns raquinta la «Cumpagnie
Toit Végétal» cun «AKim rennt» in'isto-
gia fetg impressiunanta ed expressiva d'in
pitschen giuven sin la fugia.

Il project Best dal Teater da scola gri-
schun ha pudì s'establi bain ils ultims trais
onns. Sper purschidas da sustegn e perfec-
ziun per la magistralgia che vul inscena
teater cun lur classa datti er in Best festi-
val sco punct culminant. En quest festival
dal teater da scola preschantan las classes
vicendaivlamain lur teaters ch'èn vegnids
elavurads ensem cun pedagogs da tea-
ter. Dal Festival ch'ha lieu 2019 en il Ly-
ceum Alpinum a Zuoz han 21 classes cun
passa 300 participantas e participants
prendi part. La proxima ediziun da quest
festival vegn ad avair lieu ils 30 da mars
fin ils 3 d'avrigl 2020 sco «giuè da chasa»
sin la tribuna dal Teater da Cuira.

Ils voyeurs

Il nov format «Die Voyeuse Cuira/
Schaan» è ina cooperaziun tranter il Tea-
ter da Cuira ed il Teater da Liechtenstein
e stat sut il label da l'intermediaziun na-
ziunala da teater www.dievoyeuse.ch.
El porscha a giuvenils tranter 16 e 26 onns
la pussavladad da s'occupar pli intensi-
vumain cun il medium da teater e da stga-
miar lur ideas ed experienz cun colle-
gas ch'han las medemas finamiras.

Premiera svizra dal toc «Fantazja» dad Anna Karasinska inscenada d'ina gruppa da teater or da la Pologna.

MAD